

На основу члана 182. став 5. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/2014) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012 и 14/2015), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О САДРЖИНИ ИЗВЕШТАЈА О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ДРУШТВА ЗА
ОСИГУРАЊЕ/РЕОСИГУРАЊЕ

Уводне одредбе

1. Овом одлуком ближе се прописује садржина извештаја лиценцираног овлашћеног ревизора запосленог у друштву за ревизију (у даљем тексту: ревизор) о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање и друштва за реосигурање (у даљем тексту: друштво).

2. Извештај ревизора о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва (у даљем тексту: извештај о ревизији) израђује се у складу са законом којим се уређује ревизија финансијских извештаја, Законом о осигурању и овом одлуком.

Садржина извештаја о ревизији

3. Извештај о ревизији садржи:

- 1) мишљење ревизора;
- 2) финансијске извештаје који су били предмет ревизије;
- 3) мишљење о усклађености извештаја о пословању са финансијским извештајима за исту пословну годину;
- 4) писмо о презентацији финансијских извештаја;
- 5) писмо руководству друштва;
- 6) анализе за потребе Народне банке Србије.

4. Под мишљењем ревизора из тачке 3. одредба под 1) ове одлуке подразумева се мишљење о томе да ли су финансијски извештаји друштва који су били предмет ревизије сачињени у складу са законом и подзаконским актима којима се уређује рачуноводство, као и да ли финансијски извештаји истинито и објективно приказују финансијски положај друштва, резултате пословања и новчане токове по свим материјално значајним питањима.

5. Финансијски извештаји из тачке 3. одредба под 2) ове одлуке прилажу се у сажетом облику, који подразумева да су обрасци тих извештаја састављени у складу са одлуком којом се уређују обрасци и садржина позиција у обрасцима финансијских извештаја за делатност осигурања, али не садрже ставке чија је вредност нула, нити ознаке аутоматске обраде података, с тим да се позитивни и негативни износи појединих позиција могу приказати у нето износу.

6. Мишљење о усклађености извештаја о пословању из тачке 3. одредба под 3) ове одлуке садржи и исказ ревизора о томе да ли извештај о пословању друштва садржи и додатне елементе утврђене прописима Народне банке Србије.

7. Писмо о презентацији финансијских извештаја из тачке 3. одредба под 4) ове одлуке, које потписују одговорна лица у друштву, потврђује да финансијски извештаји друштва истинито, објективно и у складу са законом приказују финансијски положај, резултате пословања, новчане токове и промене на капиталу тог друштва за годину на коју се финансијски извештаји односе.

8. Писмо руководству из тачке 3. одредба под 5) ове одлуке нарочито садржи утврђене налазе и препоруке ревизора који се односе на ефикасност система управљања друштвом, с посебним освртом на ефикасност информационог система друштва.

У писму руководству препоруке које се односе на ефикасност информационог система друштва приказују се посебно.

Ревизор у писму руководству наводи детаљно информације о уоченим неправилностима, слабостима и пропустима у раду друштва утврђеним током ревизије, даје препоруке за њихово отклањање и наводи активности које је друштво предузело у складу са препорукама ревизора из претходне године.

9. Анализе за потребе Народне банке Србије садрже:

- 1) анализу финансијских извештаја друштва;
- 2) анализу квалитета пословања друштва.

Анализа финансијских извештаја друштва

10. Анализа финансијских извештаја друштва садржи кратак коментар ревизора о: билансу стања, билансу успеха, извештају о

осталом резултату, извештају о токовима готовине, извештају о променама на капиталу и о напоменама уз финансијске извештаје, са посебним освртом на позиције код којих је дошло до знатнијих промена у односу на претходни, односно најранији упоредиви извештајни период.

Анализа финансијских извештаја друштва садржи и опис евентуалних корекција које је извршио ревизор, односно друштво по налазу ревизора.

Анализа финансијских извештаја друштва садржи податке и оцену о посебно састављеном упоредном прегледу прихода и расхода и исказаном резултату обављања послова осигурања власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (у даљем тексту: осигурање од аутоодговорности), у складу са посебним законом.

Ако друштво, у складу са Законом о осигурању, истовремено обавља послове животних и неживотних осигурања анализа финансијских извештаја садржи и став ревизора о томе да ли то друштво пословне књиге води и у финансијским извештајима одвојено исказује приходе, расходе и резултате за животна и неживотна осигурања, на начин утврђен одредбама тог закона.

Посебан део ове анализе односи се на анализу и оцену ревизора о томе на који начин се воде пословне књиге друштва.

Анализа квалитета пословања друштва

11. Анализа квалитета пословања друштва односи се нарочито на:

- 1) испуњеност услова у погледу адекватности капитала;
- 2) стање и промене техничких резерви;
- 3) структуру инвестиција и друге активе друштва;
- 4) систем управљања у друштву;
- 5) информациони систем друштва;
- 6) кадровску и организациону оспособљеност друштва;
- 7) поступање са обрасцима евиденције о полисама;
- 8) одштетне захтеве;
- 9) канале продаје осигурања;
- 10) критеријуме за разврставање индиректних (општих и заједничких) трошкова и прихода по врстама осигурања;
- 11) показатеље пословања;
- 12) налазе екстерних контрола.

12. У оквиру анализе испуњености услова у погледу адекватности капитала наводи се да ли је друштво у периоду обухваћеном ревизијом испуњавало прописане услове који се односе на адекватност капитала.

Анализа из става 1. ове тачке садржи и податке о акционарима који су стекли/увећали квалификовано учешће у основном капиталу друштва (име, адреса и износ улагања), као и податке о акционарима акционара друштва, све до физичких лица – крајњих власника, односно до нивоа тржишно препознатљивих правних лица у смислу прописа којим се ближе уређује издавање сагласности за стицање/увећање квалификованог учешћа у друштву.

13. Анализа стања и промена техничких резерви садржи опис података који су били основ за обрачунавање и исказивање позиција на које овлашћени актуар даје мишљење (техничке резерве – резерве за преносне премије, резерве за неистекле ризике, резерве за бонусе и попусте, резервисане штете, математичка резерва, резерве за осигурања код којих су осигураници прихватили да учествују у инвестиционом ризику, резерве за изравнање ризика и друге техничке резерве).

Анализа из става 1. ове тачке садржи и опис стања техничких резерви на почетку и на крају године, њихове промене током године, као и опис метода које друштво користи за израчунавање техничких резерви, са образложењем ефеката промена тих метода на финансијски резултат и положај друштва, ако је до њих дошло у периоду који је обухваћен ревизијом.

14. Анализа структуре инвестиција и друге активе садржи мишљење о томе да ли се друштво у периоду обухваћеном ревизијом придржавало правила инвестирања средстава осигурања на начин прописан Законом о осигурању и подзаконским актима.

У анализи се детаљније приказује и структура инвестиционог портфолија друштва, који укључује финансијске инструменте, депозите код банака, готовину и готовинске еквиваленте, инвестиционе некретнине и сл., а посебно се дају подаци о инвестирању средстава техничких резерви, са посебним освртом на инвестирање средстава математичке резерве.

Анализа садржи и преглед структуре нематеријалних улагања, некретнина које служе за обављање делатности, власничких удела у зависним лицима, као и потраживања друштва.

15. У анализи система управљања у друштву наводи се да ли друштво има усвојене одговарајуће процедуре којима се обезбеђује

адекватан систем интерних контрола и доследна примена стратегија, правила и процедура за идентификовање, мерење, процену и управљање ризицима, као и то да ли друштво има усвојене процедуре за редовно извештавање органа друштва и Народне банке Србије о начину управљања ризицима.

Анализа из става 1. ове тачке садржи и опис функционисања интерне ревизије, са подацима о томе да ли је интерна ревизија организована на прописани начин, о активностима интерне ревизије у току године, као и о извештајима, налазима и предложеним мерама интерне ревизије и поступању извршног и надзорног одбора друштва по тим налазима и мерама.

У анализи се даје и оцена о томе да ли је овлашћени актуар друштва ангажован у складу са законом и какво је мишљење дао на финансијске извештаје друштва.

16. У анализи информационог система друштва даје се мишљење о томе да ли је друштво испунило минимум стандарда који се односе на управљање информационим системом и управљање континуитетом пословања, у циљу постизања адекватног нивоа заштите друштва у складу с природом, обимом и сложеностју пословања.

Анализа садржи податке и мишљење о томе да ли друштво има успостављен одговарајући оквир за управљање информационим системом којим се постиже безбедност и функционалност система и смањује изложеност ризицима информационог система.

17. У анализи кадровске и организационе оспособљености друштва наводе се подаци о кадровској структури друштва са укупним бројем запослених: чланови надзорног одбора (име и презиме и назив правног лица у коме су запослени) и извршног одбора; руководећи кадар, стручни кадар и помоћно особље; даје се приказ организационе мреже друштва са организационим деловима (филијале, пословне јединице) и њиховим седиштем.

У анализи се наводе и укупне бруто и нето зараде, накнаде и друга примања председника и чланова надзорног одбора, као и укупне бруто и нето зараде, накнаде и друга примања председника извршног одбора и збирно за остале чланове извршног одбора – остварене у друштву (посебно се наводи податак о томе да ли су зараде једнократне или редовне, односно да ли су и у ком делу фиксне или варијабилне).

18. У анализи поступања са обрасцима евиденције о полисама даје се оцена ревизора о томе да ли се материјална евиденција

непопуњених полиса, понуда и других образаца „строге евиденције“ у друштву и код лица задужених тим обрасцима води на прописани начин.

Анализа садржи и приказ стања образаца „строге евиденције“ по врстама осигурања (на почетку и на крају године), промене стања тих образаца у извештајном периоду (штампани, утрошени – реализовани, сторнирани), а ако је пописом утврђена разлика између њиховог стварног и књиговодственог стања, наводи се начин на који је друштво књиговодствено стање ускладило са стварним стањем.

19. У анализи одштетних захтева наводе се подаци из књиге штета, по врстама осигурања, упоређени с релевантним подацима из главне књиге, односно из финансијских извештаја, и то:

- подаци о броју и износу штета пренетих из ранијег периода, према години настанка (редовне и судске);
- подаци о броју штета пријављених у току године за коју се обавља ревизија;
- подаци о броју и износу штета ликвидираних у току године, а посебно подаци о броју и износу исплаћених штета, према години настанка (редовне и судске);
- подаци о броју и износу резервисаних пријављених штета, према години настанка (редовне и судске).

Анализа садржи и податке о степену ажурности у решавању штета и у исплати ликвидираних штета, као и став ревизора о томе да ли друштво поступа у складу са одредбама прописа којима се уређују поступак и рокови за одлучивање о захтеву за накнаду штете по уговорима о осигурању од аутоодговорности.

20. У анализи канала продаје осигурања ревизор приказује структуру остварене премије и исплаћене провизије по каналима продаје (директна продаја, друштва за посредовање/заступање у осигурању, предузетници – заступници у осигурању, банке, даваоци финансијског лизинга, јавни поштански оператор, технички прегледи, друга друштва за осигурање, односно друга лица која обављају послове продаје полиса осигурања) и даје оцену о ефикасности канала продаје осигурања које је друштво користило у извештајном периоду.

Анализа садржи и податке о највећим друштвима за посредовање/заступање у осигурању, предузетницима – заступницима у осигурању и другим лицима која су вршила послове продаје полиса осигурања друштва у извештајном периоду, као и податке о оствареним провизијама по том основу.

21. У анализи критеријума за разврставање индиректних трошкова и прихода по врстама осигурања даје се опис критеријума на основу којих друштво врши разврставање индиректних трошкова по врстама осигурања и посебно за осигурање од аутоодговорности.

Анализа садржи и мишљење ревизора о објективности и примерености критеријума из става 1. ове тачке, као и о томе да ли се доследно примењују из периода у период.

22. У анализи показатеља пословања наводе се подаци о: показатељима успешности пословања друштва (ликвидност, економичност и профитабилност); структури прихода и расхода са анализом профитабилности друштва – по сегментима пословања за које се утврђује посебан биланс успеха; структури обавеза друштва; показатељима о физичком обиму пословања (квантитативни показатељи пословања), по врстама осигурања, као и упоредни преглед остварених резултата у односу на планиране вредности и анализа узрока остварених, односно неостварених резултата.

23. У анализи налаза екстерне контроле наводи се да ли је друштво у периоду обухваћеном ревизијом било предмет екстерне контроле од стране надлежних органа, по питањима других законских и регулаторних захтева, са прегледом тих контрола.

У анализи се дају и подаци о налазима и мерама екстерне контроле, односно о поступању органа друштва по тим налазима и мерама.

Завршне одредбе

24. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање („Службени гласник РС“, бр. 21/2005, 24/2005 и 54/2005).

25. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу 27. јуна 2015. године.

ИО НБС бр.35
11. маја 2015. године

Београд

Председавајући
Извршног одбора Народне банке Србије
на седници одржаној 11. маја 2015. године
В и ц е г у в е р н е р
Народне банке Србије

Веселин Пјешчић, с.р.